

Κ Α Θ Η Μ Ε Ρ Ι Ν Η

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

**Ανασηκώνοντας
τους ώμους**

Η πλατεία Βαρνάβα στο Παγκράτι είναι μια τυπική συνοικιακή πλατεία. Έχει όλη τη μέρα ζωή με παιδιά, καφέ, περιοίκους που διασταυρώνονται, είτε λένε είτε όχι μια «καλημέρα». Όσοι την κατοικούμε είμαστε λίγο ως πολύ γνωστοί. Έχω αναφερθεί κι άλλες φορές στην πλατεία είτε επαιώνοντας προσπάθειες (όπως συναυλίες κατά την Ευρωπαϊκή Ημέρα Μουσικής) είτε για την καταγραφή της ατμόσφαιρας: ελαφρώς παλιομοδίτικης, αρκετά καθησυχαστικής, με εναλλακτικά πετάγματα τόσο στις γεύσεις (εστιατόρια, παντοπωλεία, wine bar κ.ο.κ.) όσο και στις διαθέσεις. Συμβάλλει σε αυτό το γεγονός ότι μένουν στην περιοχή ξένοι φοιτητές, καλλιτέχνες, νέοι εν γένει άνθρωποι.

Την περασμένη Παρασκευή -μετά τις δύο τα ξημερώματα- ακούστηκαν θόρυβος και φωνές. Δεν ήταν η πρώτη φορά που συνέβαινε κάποιο δυσάρεστο περιστατικό. Και στο παρελθόν χούλιγκαν ποδοσφαιρικών ομάδων ή χρυσαυγίτες έχουν προκαλέσει επεισόδια. Όμως τώρα, το γεγονός δεν ήταν μια επανέκδοση του παρελθόντος. Καμιά δεκαριά νεαροί (δεν ήταν πάνω από 20 χρόνων, λένε αυτόπτες μάρτυρες), με μηχανάκια και όχι τον αναμενόμενο «χτισμένο» σωματότυπο, επιτέθηκαν σε ένα ζευγάρι ομοφυλοφίλων που καθόταν στο παγκάκι. Ο ένας μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο με διαλυμένο αστράγαλο και λουσμένος με ένα κουβά που περιείχε απορρυπαντικό, ο άλλος γλίτωσε με λιγότερες κακώσεις (ψυχικές κυρίως). Οι νεαροί πέρασαν κάποια στιγμή (είχε προηγηθεί κάποιος μεγαλύτερος σε ηλικία 50-60 ετών που ζήτησε από το ζευγάρι «να φύγει από την πλατεία»), τους προηλάκισαν και επέστρεψαν για να... ολοκληρώσουν το έργο τους.

Γράφτηκαν και ακούστηκαν αρκετά για το συμβάν, ορισμένα τερατώδη, άλλα στρεβλά. Προσπαθώ από το περασμένο Σάββατο να βάλω τα γεγονότα σε μια τάξη μιλώντας με «αυτόπτες μάρτυρες», που είναι πολύ προσεκτικοί και αποφεύγουν χαρακτηρισμούς και ταμπέλες για τους δράστες. Συμφωνούν πάντως ότι ήταν νέα παιδιά με συμπεριφορά και αντιδράσεις χουλιγκάνων, οργανωμένης συμμορίας.

Παρατηρώ τον κόσμο αυτές τις ημέρες: έχει μουδιάσει. Μιλάει λιγότερο, κοιτάει με περισσότερη καχυποψία γύρω του. Η αντίδραση -συγκέντρωση το Σάββατο το βράδυ κάποιων κατοίκων στην πλατεία και έκδοση ενός ψηφίσματος που υπογραμμίζει ότι «ο πόλεμος ενάντια στο διαφορετικό είναι το θεμέλιο του ολοκληρωτισμού, με ή χωρίς προσωπείο»- ήταν ούτως ή άλλως αναμικτή. Η σύγχυση ή ο θυμός εσωτερικεύονται, τροφοδοτώντας κυρίως τον φόβο, επιταχύνοντας τα βήματα στο σκοτάδι, ενισχύοντας την «αυτοάμυνα», στοχοποιώντας στιδήποτε δεν μας αρέσει ή (νομίζουμε ότι) είναι πιο αδύναμο. Η πλατεία Βαρνάβα είχε κάνει βήματα εξωστρέφειας τα τελευταία χρόνια. Την περασμένη Παρασκευή, σαν μια λάθος ζαριά στο επιτραπέζιο «φιδάκι», ξαναγύρισε στην αφετηρία.

Ομοφοβία, σωματική βία, άνανδρη επίθεση, εκφασισμός (διαρκής, αυξανόμενος, πολυπλόκαμος και σε βάθος)... Τα έχουμε πει και ξαναπεί. Κι όμως: καμία φορά δεν είναι ίδια με την προηγούμενη. Κάτι ενισχύεται, κάτι μεταμορφώνεται. Υπουλα και αποτελεσματικά. Το κενό και οι απώλειες υποκαθίστανται από τις χθόνιες δυνάμεις του μίσους και της μισαλλοδοξίας. Ο λαϊκισμός χέρι χέρι με τις θεωρίες συνωμοσίας και ταυτόχρονα περιφρόνηση των πολιτικών (προσώπων και ιδεολογιών), των θεσμών, των αξιών της ανθρώπινης συμβίωσης.

Εάν πούμε ότι στην Αθήνα της κρίσης έχουν συμβεί -και συμβαίνουν- πολύ χειρότερα από το περιστατικό της πλατείας Βαρνάβα, αν δηλαδή το ζυγίσουμε, σκώσουμε αδιάφορα τους ώμους και προσπεράσουμε, έχουμε προετοιμάσει το έδαφος για την επόμενη «επίθεση». Κι αυτή η αποθηρίωση μόνο γειτονιά δεν φτιάχνει.